

Tofacitinib

Användningsområde

Standardbehandling vid ledgångsreumatism hos vuxna om tidigare behandling inte gett resultat eller inte tolererats.

Preparat och verkningsätt

Tofacitinib (**Xeljanz®**) finns som tabletter som innehåller 5 mg verksamt ämne. Tofacitinib hör till gruppen januskinashämmare (JAK) som blockerar signalsubstansernas (cytokinernas) effekt på celler och som därmed minskar den reumatiska inflammationsreaktionen. Detta lindrar symptom, bromsar upp sjukdomsförloppet och förhindrar leddskada.

Effekten ses redan inom en vecka och ökar inom de följande tre månaderna. Efter det ökar effekten inte märkbart, men effekten ser ut att kvarstå under lång tid. Det finns redan erfarenheter av behandling som pågått i flera års tid. Kombineras huvudsakligen med metotrexat, men det är osäkert huruvida en kombinationsbehandling ger större nytta än enbart tofacitinibbehandling. Förutom metotrexat rekommenderas inga andra antireumatiska läkemedel samtidigt.

Behandlingen bör följas upp av en läkare väl insatt i behandling av ledgångsreumatism. Med läkarutlåtande får man grundersättning (40 %) eller specialersättning (65 %) för tofacitinib.

Dosering och administreringsätt

En vanlig behandlingsdos är en tablett om 5 mg två gånger om dagen. Läkemedlet behöver inte tas vid en specifik tid på dygnet eller i samband med måltid, men tabletterna ska tas med jämna mellanrum och vid samma tidpunkt varje dag. Om du har glömt en dos ska du inte ta dubbel dos nästa gång.

Biverkningar

Tofacitinib kan öka känsligheten för infektioner. Behandling får inte ordineras om patienten har en allvarlig infektionssjukdom. Hos patienter som tidigare haft bältros kan infektionen återkomma. Risken att insjukna i bältros är också något förhöjd. Tofacitinibbehandling medför en ökad risk för aktivering av tuberkulos, varför en latent tuberkulos bör påvisas innan behandling sätts in. Patienten bör också undersökas för en eventuell B- eller C-hepatit.

Vid behandling med tofacitinib ses rätt sällan ett lågt hemoglobinvärde och/eller ett lågt antal vita blodkroppar. Höga nivåer av leverenzymen är möjliga, om än sällsynta. Blodets fettvärden (lipider) kan öka under behandling. Blodvärdena bör följas upp enligt rekommendationerna nedan.

Det är inte känt om tofacitinib medför en ökad risk att insjukna i cancersjukdomar, men det

kan vara möjligt. Om patienten haft en cancersjukdom, bör man noggrant överväga insättning av tofacitinibbehandling.

Erfarenheterna av tofacitinibbehandling i samband med operationer är få. Beroende på hur stor operationen är, bör man överväga ett kortvarigt uppehåll i behandlingen.

Vaccinationer bör ges enligt allmänna rekommendationer, men i fråga om vaccin som innehåller levande sjukdomsalstrare rekommenderas ett uppehåll på minst två veckor före vaccinering. Behandlingen kan återupptas två veckor efter vaccinering.

Graviditet och amning

Tofacitinib får inte användas under graviditet eller amning. Djurstudier tyder på att tofacitinib kan orsaka fosterskador. Kvinnor som kan bli gravida bör använda preventivmedel under behandling och under minst fyra veckor efter behandling. För män finns inga särskilda direktiv när det gäller familjeplanering.

Behandlingskontroll

Innan behandlingen inleds och cirka en månad senare ska följande laboratorieprov tas: La, CRP, B-Hb, -Leuk, -Diffi, -Trom, S-ALAT

Under pågående behandling ska följande prov tas var tredje månad: CRP, B-Hb, -Leuk, -Diffi, S-ALAT.

Blodets lipidvärden ska kontrolleras cirka åtta veckor efter insättning och i fortsättningen vid behov.

Uppdaterad 11.1.2019